

BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN 4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

Cevdet EPÇAÇAN**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, bazı değişkenler açısından ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma ile cinsiyet, unvan, branş, görev yapılan okul kademesi, sosyoekonomik çevre, hizmet yılı ve üye olunan sendika etkenlerine göre 4+4+4 eğitim sisteminin güçlü ve zayıf yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada tarama modeline başvurulmuştur. Veri toplama aracı olarak da yazılı görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda öğretmenlere 4+4+4 eğitim sisteminin etkililiği, zayıf ve güçlü yönleri hakkında görüş almayı hedefleyen çoktan seçmeli sorulara yer verilmiştir. Araştırmanın evrenini Siirt ili merkezinde bulunan ilkökul ve ortaokullarında görevli olan bütün öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme olarak kolay ulaşılabilen ve seçkisiz örneklem yöntemine başvurulmuştur. İl merkezindeki 1500 civarındaki öğretmenin yaklaşık %35'ine ulaşılmış ve 535 katılımcıdan yazılı görüş alınmıştır. Görüşme verilerinin analizinde SPSS paket programından yararlanılmış, betimsel istatistik tekniklerinden frekans, yüzdeler ve crosstabs analizine başvurulmuştur. Analizler sonucunda Öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıkları, 4+4+4 eğitim sistemi hakkında büyük bir çoğunlukla olumsuz bir kanaate sahip oldukları, 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik buldukları, 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağına inandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada yeni eğitim sistemi hakkında cinsiyet, branş, üye olunan sendika, görev yapılan okulun bulunduğu sosyoekonomik çevre değişkenlerine göre öğretmenlerin görüşleri arasında farklılıklar olduğu 4+4+4 eğitim sistemi hakkında farklı yargıların olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: 4+4+4 eğitim sistemi, nicel araştırma, okul yöneticisi.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Siirt Üniversitesi Eğitim Fak. Eğitim Programları ve Öğretimi, El-mek: epcacan@gmail.com

**ELEMENTARY AND SECONDARY SCHOOL TEACHERS'
THOUGHTS REGARDING THE 4 +4 +4 EDUCATION SYSTEM
BY SOME VARIABLES**

STRUCTURED SUMMARY

One of the innovations that gets different reactions from all sectors of society and the community of education is the law on the 4 + 4 + 4 numbered 6287, known as the Primary Education Act of Certain Laws Amendment. This law is accepted as the consequence of the decisions taken by the 18. National Education Council and the reasons that can be partially sorted as the freewill of the government and Turkish society, non-governmental organizations, education professionals and their affiliated organizations that expressed problems and change requests at different periods(Memişoğlu and İsmetoğlu, 2013,16). 4 + 4 + 4 education system is defined as system which aims to eliminate regional differences in schooling and increase the enrollment rate from 8 years of compulsory education the 12 years (Memişoğlu and İsmetoğlu, 2013,16).

4 + 4 + 4 education system is defined as system which aims to eliminate regional differences in schooling and increase the enrollment rate from 8 years of compulsory education the 12 years. Compulsory education is the regular education which is carried out in schools with the aimed programmes to the certain age groups and the individuals at the same level(Bora, 2012). 4 + 4 + 4 education system and right to compulsory education was extended to 12 years in three stages in 2012.

The first purpose of the 4+4+4 which is known as the system that extends the compulsory education from 8 years to 12 published by the MEB(Ministry of Education) is to increase average education period of the society and the second purpose is determined so as to make it possible to adjust the interest of individuals in education system and the needs and capabilities orientation. The education defined as the information era in 21.century by the MEB(Ministry of Education)is emphasized to become the main actors of change and transformation, no longer the primary education is adequate in international society and that the entire population should take at least high school level education(2012) . This perspective can be said that the 4 + 4 + 4 is one of the main reasons transition to intermittent and compulsory education.

When it was decided to apply 4+4+4 to the education system and after it was launched, especially teachers, political parties, educational unions criticized this system in different ways directly or indirectly. This study aims to take the opinions of teachers who are the main practitioners of the 4+4+4 system determined with reasons and objectives established by MEB(the Ministry of Education) according to gender, title, branch, level of school, socio-economic environment, years of service and subscribed unions factors.

The purpose of this study is to state thoughts of primary school and secondary school teachers about 4+4+4 education system by some variables This study is trying to find out the strengths and weakness of

4+4+4 education system according to the gender, title, branch, the grade of school being worked, socio-economic environment, years of service and member of the union factors. Screening model has been applied in accordance with the aim of the study. Written interview forms have been used as a research data collection. In these forms, Multiple choice questions has taken place which aimed to get the opinions of teachers about effectiveness, weakness and strengths sides of 4+4+4 education system. Study includes all teachers that working at elementary and secondary schools in different socio-economic and cultural environments in Siirt city center. As sample of the study, easily accessible and random sampling method has been applied. Approximately 35 percent of 1500 teachers in the city center has been reached and written comments has been taken from 535 participants. For the analyze of interviews data, SPSS package program has been used and among the descriptive statistical techniques; percentage and crosstabs analyze has been applied. In this study, there has been reached the conclusion that teachers have problems in the practice of 4+4+4 education system, have mostly negative ideas about the systems of 4+4+4 education system, think 4+4+4 education system as ideological and believe that 4+4+4 education system will 4+4+4 education system in this new education system according to the gender, branch, member of the union, the socio-economic environment being worked.

Some of the suggestions raised by researchers from research results are as follows:

- 4 + 4 + 4 education system must be restructured in a way that all parties and trade unions can agree.
- Socioeconomic status of schools in poor surroundings and the teachers in these schools should be supported in order to 4 + 4 + 4 education system work more effectively.
- Studies that relieve the doubts whether 4+4+4 education system is ideological or political should be done in accordance to public conscience and community of education.
- It was determined that a significant majority of teachers are of the opinion that they encounter problems when applying this system. In another study, the problems that the teachers face can be handled.

Key Words: 4+4+4 Education System, quantitative research, school administrator.

Giriş

Türk eğitim sistemi, Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze değin sürekli bir değişim ve yenilenme çabasıyla yapısal değişikliklere uğramıştır. Bu yapısal değişiklikler, bazen iktidarda olan hükümetlerin politikalarının ve icraatlarının bir eseri olarak, bazen dünyada gelişen eğitim bilgi ve teknolojilerine uyum sağlama amacıyla gerçekleştirilmiştir. Modern eğitim sistemleri dinamik yapılar olduğundan bu sistemlerin canlılığını, sürekliliğini ve tazeliğini koruyabilmesi için sürekli revize edilmeleri, güncelleştirilmeleri, ortaya çıkan yeni eğilim, anlayış ve koşullara uygun hale getirilmeleri gerekir. Türk eğitim sistemi milyonlarca öğrencisi, yüz binlerce çalışanı ile eğitim

Bu gerekçelere karşın 4+4+4 eğitim sistemine yapılan sert eleştirilerin temel gerekçelerinden biri bu sistemin siyasi ve ideolojik bir erk doğrultusunda uygulamaya konduğu düşüncesidir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı 2012-2013 öğretim yılından itibaren uygulamaya konan 4+4+4 eğitim sistemi hakkında Siirt il örneği hazırlamak ve Siirt'teki ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin bazı değişkenler açısından görüşlerini betimlemektir.

4+4+4 eğitim sistemi uygulanmaya karar verildiğinde ve uygulanmaya başladıktan sonra, başta öğretmenler olmak üzere, siyasi partiler, eğitim sendikaları, doğrudan veya dolaylı olarak eğitimle ilişkili olan tüm kesimler tarafından farklı şekillerde tepkilerle karşılanmıştır. Bu çalışma ile MEB tarafından belirlenmiş olan gerekçe ve hedeflerle uygulamaya konan 4+4+4 eğitim sistemi hakkında bu sistemin esas uygulayıcıları olan öğretmenlerin görüşleri cinsiyet, unvan, branş, görev yapılan okul kademesi, sosyoekonomik çevre, hizmet yılı ve üye olunan sendika etkenlerine göre alınmak istenmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın amacı doğrultusunda tarama modeline başvurulmuştur. Bilindiği üzere, tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2009: 77). Bu çalışma aynı zamanda bir nicel araştırma örneğidir. Nicel araştırmalar, genellenebilen sonuçlar üretmeye, farklı gruplar arasında karşılaştırmalar yapmaya, belli yapılar içindeki ilişkileri incelemeye imkân sağlar (Büyüköztürk ve diğ. 2009: 23). Bu araştırmada da 4+4+4 eğitim sistemi, öğretmen görüşleri doğrultusunda tanımlanmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler, sayısal bulgularla ifade edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan ve Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde görevli üç eğitim bilimleri uzmanının görüşleri doğrultusunda kapsam ve görünüş geçerliliği sağlanmaya çalışılan çoktan seçmeli bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde katılımcı öğretmenlerin demografik özelliklerini tespit etmeyi amaçlayan sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümdeki sorular ise, öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki düşüncelerini betimlemeyi amaçlayan çoktan seçmeli 6 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada Siirt ili merkez ilçesindeki ilkokul ve ortaokullarda çalışan tüm sınıf ve branş öğretmenleri evren olarak kabul edilmiştir. Örneklem olarak da seçkisiz örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Seçkisiz örnekleme yöntemleri, örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olduğu bir yöntemdir. Bu yöntemde örnekleme birimlerinin örnekleme seçilme olasılıkları eşit ve bağımsızdır (Büyüköztürk ve diğ. 2009: 84). Bu araştırmada Siirt ili merkezindeki tüm ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlere ulaşılmaya ve çalışmanın genellenebilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Yaklaşık 1500 öğretmenin %35'ine karşılık gelen bir katılımcı profiline ulaşılmış, eksik veya ilgisiz doldurulan görüşme formları elendikten sonra kalan 535 katılımcının görüşme formu değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 21. Paket programda betimsel istatistikler, frekans, yüzdeler ve crosstabs yoluyla analiz edilmiştir. Öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar, bağımsız değişken olarak nitelendirilebilecek demografik özelliklere göre değerlendirilmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki düşüncelerinin cinsiyet, unvan, okul kademesi, üye olunan sendika, branş, sosyoekonomik düzey (SED), hizmet yılı değişkenlerine göre değişip değişmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Aşağıdaki tabloda katılımcı öğretmenlere ait demografik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo.1 Katılımcı Profili

	DEĞİŞKEN TÜRÜ	N	%
CİNSİYET	Erkek	363	67,9
	Kadın	172	32,1
GÖREV ÜNVANI	Öğretmen	475	88,8
	Yönetici	60	11,2
OKUL KADEMESİ	İlkokul	276	51,6
	Ortaokul	259	48,4
SENDİKA	Eğitim Bir-Sen	194	36,3
	Eğitim Sen	90	16,8
	Türk Eğitim Sen	21	3,9
	Hiçbiri	230	43,0
BRANŞ	Sınıf Öğretmeni	274	51,2
	Fen Bilgisi Öğretmeni	28	5,2
	Matematik Öğretmeni	34	6,4
	Sosyal Bil. Öğretmeni	22	4,1
	Türkçe Öğretmeni	38	7,1
	Bilgisayar Teknoloji Tasarım Öğretmeni	7	1,3
	Diğer	132	24,7
	SED	Alt Sosyoekonomik Düzey	245
Orta Sosyoekonomik Düzey	232	43,4	
Üst Sosyoekonomik Düzey	58	10,8	
HİZMET YILI	1- 5 Yıl	185	34,6
	6- 10 Yıl	155	29,0
	11- 15 Yıl	103	19,3
	16 - 20 Yıl	28	5,2
	21 Yıl ve Üzeri	64	12,0

Bulgular

Bu araştırma nicel özelliklere sahip bir çalışma örneğidir. Bu nedenle araştırmada öğretmenlerden alınan yazılı görüşme verilerinin analizinde betimsel istatistikten yararlanılmış, elde edilen bulgular aşağıdaki alt başlıklarda toplanmıştır.

1. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin cinsiyet açısından değişip değişmediği veya cinsiyetin öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.2 Bulgu: Cinsiyet Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalcılık	Evet Hayır Yorum yok	Erkek	Kadın	Toplam
		149	30	179
Kutuplaşma	Evet	103	58	161
	Hayır	158	46	204
	Yorum yok	102	68	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	114	34	148
	Olumsuz Etkiler	101	60	161
	Kararsızım	148	78	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	208	104	312
	Sorun Yaşamamaktayım	63	16	79
	Kararsızım	92	52	144

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/3 Winter 2015

Tutum	Olumsuz	162	94	256
	Olumlu	121	31	152
	Kararsızım	80	47	127
Sistem	Bilimseldir	55	9	64
	İdeolojiktir	131	63	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	121	52	173
	Fikrim yoktur	56	48	104

Katılımcıların üçte ikisi erkeklerden üçte biri kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Erkek katılımcıların yarısının yeni eğitim sisteminin kalıcı olacağına inandığı, kadın katılımcıların ise üçte birinin yeni eğitim sisteminin kalıcı olacağına inandığı bulgusu ortaya çıkmıştır. Kadın katılımcıların büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı düşüncesinde oldukları bulgusu elde edilmiştir.

103 erkek ve 58 kadın katılımcının yeni eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde olduğu bulgusuna ulaşılmış, 158 erkek ve 46 kadın katılımcının ise 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesine sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Herhangi bir yorum bildirmek istemeyen katılımcıların ise 170 kişi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumunu olumlu etkileyeceğini düşünen erkek katılımcı sayısının olumsuz etkileyeceğini düşünen erkek katılımcı sayısından fazla olduğu görülürken, 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumunu olumlu etkileyeceğini düşünen kadın katılımcı sayısı, olumsuz etkileyeceğini düşünenlerden daha az olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan "kararsızım" düzeyinde kalan hem erkek hem de kadın sayısının azımsanmayacak sayıda olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır.

Hem erkek hem de kadın katılımcıların büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıkları, toplamda erkek ve kadın katılımcılardan 79'unun sorun yaşamadığını belirttiği, erkeklerin 92'si ve kadınların 52'sinin de sorun yaşama konusunda "kararsızım" düzeyinde kaldıkları bulgusu elde edilmiştir.

Erkek katılımcılardan 162'si ve kadın katılımcılardan 94'ünün 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu; diğer taraftan erkeklerin 121'i ve kadınların 31'inin de olumlu bir tutum içinde oldukları, erkek ve kadın katılımcıların 127'sinin de "kararsızım" düzeyinde bir tutuma sahip oldukları bulgusuna erişilmiştir.

Erkek katılımcılardan 55'inin 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel bulurken; kadın katılımcıların sadece 9'unun bilimsel kabul ettiği, erkek katılımcılardan 131'inin ve 63 kadın katılımcının 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik bulduğu görülmüştür. Diğer taraftan hem bilimsel hem de ideolojik yönü olduğunu düşünen öğretmen sayısının da toplam katılımcı sayısı içerisinde 173 kişi olduğu bulgusuna erişilmiştir. Bu konuda fikir belirtmeyen erkek ve kadın öğretmenlerin sayısının ise birbirine çok yakın olduğu görülmüştür.

2. Unvan değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında unvanın öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.3 Unvan değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalıcılık	Evet Hayır Yorum yok	Öğretmen	Yönetici	Toplam
		147	32	179
Kutuplaşma	Evet	150	11	161
	Hayır	171	33	204
	Yorum yok	154	16	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	126	22	148
	Olumsuz Etkiler	157	4	161
	Kararsızım	192	34	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	269	43	312
	Sorun Yaşamamaktayım	72	7	79
	Kararsızım	134	10	144
Tutum	Olumsuz	236	20	256
	Olumlu	126	26	152
	Kararsızım	113	14	127
Sistem	Bilimseldir	52	12	64
	İdeolojiktir	179	15	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	148	25	173
	Fikrim yoktur	96	8	104

Unvan değişkenine göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (328 kişi) yöneticilerin de yaklaşık yarısının (28 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağını düşündüğü bulgusu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yaklaşık üçte biri (150 öğretmen) 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde iken, üçte biri de(171 öğretmen) 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesindedir. Kalan yaklaşık üçte biri ise yorum yok diye cevap vermiştir. Yöneticilerin 11'i 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağını söylerken, yarısından fazlası ise kutuplaşmaya yol açmayacağını belirtmiş, 16 yönetici de bu soruya "yorum yok" diye cevap vermiştir.

126 öğretmen 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu etkileyeceğini belirtirken, 157 öğretmen ise 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumunu olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Daha büyük bir çoğunluğu oluşturan 192 öğretmen ise "kararsızım" düzeyinde görüş belirtmiştir. Yöneticilerin çok azı (4 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumsuz etkileyeceğini belirtmişlerdir. 22 yönetici 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumunu olumlu etkileyeceğini belirtirken, yöneticilerin yarısının "kararsızım" düzeyinde kaldığı bulgusu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (269 kişi) ve yöneticilerin de büyük bir çoğunluğunun (43 kişi) 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadığı bulgusu ortaya çıkmıştır. Sorun yaşamayan öğretmen ve yönetici sayısının ise çok daha az olduğu, "kararsızım" düzeyinde kalan öğretmen sayısının 134, yöneticinin de 10 kişi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin yaklaşık yarısından fazlasının (236 öğretmen), yöneticilerin de üçte birinin (20 yönetici) 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır. 126 öğretmen ve 26 yöneticinin 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu, 113 öğretmen ve 14 yöneticinin de "kararsızım" düzeyinde kaldığı bulgusu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin çok azı (52 kişi) ve yöneticilerin 5'te biri (12 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin bilimsel olduğunu düşünürken, 179 öğretmen ve 15 yönetici ise ideolojik olduğu düşüncesine sahiptir. 148 öğretmen ve 25 yöneticinin ise 4+4+4 eğitim sisteminin hem bilimsel hem de

ideolojik olduğu düşüncesine sahip oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. 98 öğretmen ve 8 yöneticinin de bu konuda "fikrim yok" dedikleri belirlenmiştir.

3. Kademe Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin görev yapılan kademe açısından değişip değişmediği veya görev yapılan kademenin öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.4 Kademe Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalıcılık	Evet Hayır Yorum yok	İlkokul	Ortaokul	Toplam
		101	78	179
Kutuplaşma	Evet	69	92	161
	Hayır	117	87	204
	Yorum yok	90	80	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	83	65	148
	Olumsuz Etkiler	82	79	161
	Kararsızım	111	115	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	164	148	312
	Sorun Yaşamamaktayım	33	46	79
	Kararsızım	79	65	144
Tutum	Olumsuz	121	135	256
	Olumlu	84	68	152
	Kararsızım	71	56	127
Sistem	Bilimseldir	39	25	64
	İdeolojiktir	89	105	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	88	85	173
	Fikrim yoktur	60	44	104

Hem ilkokul (175 kişi) hem ortaokul (181 kişi) öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. 101 ilkokul ve 78 ortaokul öğretmenin de 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

69 ilkokul ve 92 ortaokul öğretmeni 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde iken, 90 ilkokul ve 80 ortaokul öğretmeni de herhangi bir yorumda bulunmamışlardır. Diğer taraftan 117 ilkokul öğretmeni ve 87 ortaokul öğretmenin de yeni eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

İlkokul öğretmenlerinden 111'inin 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını etkileme konusunda "kararsızım" düzeyinde oldukları 83 öğretmenin olumlu etkileyeceğini, 82 öğretmenin de olumsuz etkileyeceğini düşündükleri bulgusuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinden 115'i "kararsızım" düzeyinde görüş belirtirken, 65'i 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu etkileyeceğini, 79'unun da olumsuz etkileyeceğini düşündükleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Sorun yaşama ile ilgili soruya hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerinin büyük bir çoğunlukla (164 ilkokul ve 148 ortaokul öğretmeni) "sorun yaşadıklarını" belirttikleri, çok azının (toplamda 79 öğretmen) sorun yaşamadığını düşündüğü; yine birbirine çok yakın sayıda ilkokul ve ortaokul öğretmenin de "kararsızım" şeklinde görüş belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

121 ilkokul ve 135 ortaokul öğretmenin 4+4+4 eğitim sistemi hakkında olumsuz tutuma sahip oldukları; 84 ilkokul ve 68 ortaokul öğretmeni olmak üzere yaklaşık öğretmenlerin üçte

birinin 4+4+4 eğitim sistemi hakkında olumlu bir tutuma sahip oldukları; 121 katılımcının da "kararsızım" düzeyinde kaldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

39 ilkokul ve 25 ortaokul öğretmenin 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel bulmasına karşın; 89 ilkokul ve 105 ortaokul öğretmenin ideolojik bulduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Hem bilimsel hem de ideolojik bulan öğretmen sayısının her iki kademe de birbirine çok yakın sayılarda olduğu (88 ilkokul ve 85 ortaokul öğretmeni) bulgusuna ulaşılmıştır. "Fikrim yok" diyen öğretmen sayısının ise yaklaşık toplam katılımcıların beşte biri kadar olduğu (104 kişi) bulgusuna ulaşılmıştır.

4. Üye Olunan Sendika Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin üye olunan sendika açısından değişip değişmediği veya üye olunan sendikanın öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.5 Üye Olunan Sendika Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalıçlık		EĞİT. BİR	EĞİT. SEN	TÜRKE ĞİT	HİÇBİRİ	Toplam
	Evet	89	13	8	69	179
	Hayır	105	77	13	161	356
	Yorum yok	0	0	0	0	0
Kutuplaşma	Evet	35	42	0	84	161
	Hayır	104	17	8	75	204
	Yorum yok	55	31	13	71	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	78	16	5	49	148
	Olumsuz Etkiler	79	39	6	102	226
	Kararsızım	37	35	10	79	161
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	105	58	12	137	312
	Sorun Yaşamamaktayım	32	15	4	28	79
	Kararsızım	57	17	5	65	144
Tutum	Olumsuz	67	61	14	114	256
	Olumlu	81	13	5	53	152
	Kararsızım	46	16	2	63	127
Sistem	Bilimseldir	42	7	0	15	64
	İdeolojiktir	39	54	14	87	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	70	24	2	77	173
	Fikrim yoktur	43	5	5	51	104

Üye olunan sendika değişkenine göre veriler analiz edildiğinde, EĞİTİM-BİR-SEN ve TÜRK EĞİT-SEN'e üye olan öğretmenlerin yarısından fazlası, EĞİTİM-SEN ve HİÇBİRİ diyen öğretmenlerin büyük çoğunluğu 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

EĞİTİM BİR- SEN'e üye olan öğretmenlerin yarısından fazlası (104 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesinde olduğu, yaklaşık çeyreğinin (55 kişi) yorum yapmadığı, 35'inin de kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. EĞİTİM- SEN'e üye olan öğretmenlerin yaklaşık yarısının (42 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı, 31 kişinin yorum yok dediği ve 17 kişinin kutuplaşmaya yol açamayacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. TÜRK EĞİTİM- SEN'e üye olan öğretmenlerin hiçbiri 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı, 8'i kutuplaşmaya

yol açacağını belirtirken, 13'ü de "yorum yok" diye cevap vermişlerdir. HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerden 84 kişi 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı, 75 kişinin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

EĞİTİM BİR- SEN'e üye öğretmenlerin 78'i 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu, 79'u olumsuz etkileyeceği düşüncesinde olduğu bulgusuna ulaşılırken 37 kişinin de "kararsızım" düzeyinde cevap verdiği belirlenmiştir. EĞİTİM -SEN'e üye olan öğretmenlerden 16 kişi 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu, 35 kişi olumsuz etkileyeceğini belirtirken, 39 kişi "kararsızım" şeklinde cevap vermişlerdir. TÜRK EĞİTİM- SEN'e üye öğretmenlerden 5 kişi olumlu, 10 kişi olumsuz etkileyeceğini belirtirken, 6 kişi "kararsızım" şeklinde cevap vermişlerdir. HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin 49 kişi 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu, 102 kişi olumsuz etkileyeceğini belirtirken, 79 kişi de "kararsızım" şeklinde cevap vermişlerdir.

EĞİTİM BİR- SEN'e üye öğretmenlerden 105 kişi, EĞİTİM- SEN'e üye öğretmenlerden 58 kişi, TÜRK EĞİTİM- SEN'e üye öğretmenlerden 12 kişi ve HİÇBİR sendikaya üye olmadığını belirten öğretmenlerden 137 kişi 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. "Kararsızım" şeklinde cevap veren öğretmenlerin sayısının dahi "sorun yaşamamaktayım" diyen öğretmenlerin sayısından daha fazla olduğu bulgusu tablodan da anlaşılmaktadır.

EĞİTİM BİR-SEN'e üye öğretmenlerden 67 kişi 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz, 81 kişinin olumlu tutuma sahip olduğu ve 46 kişinin de "kararsızım" şeklinde cevap verdiği bulgusuna ulaşılmıştır. EĞİTİM -SEN ve TÜRK EĞİTİM-SEN'e üye öğretmenler ve HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tüm sendikalara üye olan öğretmenlerin çok azının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel olarak kabul ettikleri bulgusuna erişilmiş, özellikle EĞİTİM- SEN ve TÜRK EĞİTİM - SEN'e üye öğretmenler ve HİÇBİR sendikaya üye olamayan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik olarak kabul ettikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca EĞİTİM BİR -SEN'e üye öğretmenlerden 70 kişi ve HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin 77 kişinin de hem bilimsel hem de ideolojik olarak kabul ettikleri görülmüştür.

5. Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin branş açısından değişip değişmediği veya branşın öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.6 Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalıcılık		SINIF	FEN	MAT	SOS	TÜRK.	BÖTE	DiĞER	Toplam
Kalıcılık	Evet	113	5	19	1	10	6	25	179
	Hayır	161	23	15	21	28	1	107	356
	Yorum yok	0	0	0	0	0	0	0	0
Kutuplaşma	Evet	67	10	7	9	9	1	58	161
	Hayır	122	12	19	8	14	3	26	204
	Yorum yok	85	6	8	5	15	3	48	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	88	3	23	2	8	6	18	148
	Olumsuz Etkiler	81	10	1	7	11	0	51	161
	Etkiler Kararsızım	105	15	10	13	19	1	63	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	150	18	13	15	27	0	89	312
	Sorun Yaşamamaktayım	43	2	9	4	7	2	12	79
		84	8	11	3	4	3	31	144
Tutum	Olumsuz	116	12	3	14	15	2	89	256
	Olumlu	99	2	18	1	16	0	13	152
	Kararsızım	59	9	13	7	7	2	30	127
Sistem	Bilimseldir	44	2	4	2	2	3	7	64
	İdeolojiktir	85	9	5	11	16	1	67	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	88	16	17	8	12	3	29	173
	Fikrim yoktur	57	1	8	1	8	0	29	104

Tablodan da görüldüğü üzere, sınıf, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe ve diğer branş öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağını düşündüğü, Matematik öğretmenlerinin yaklaşık yarısından fazlasının kalıcı olacağını düşündükleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Sınıf, Fen Bilgisi, Matematik ve Türkçe öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağını düşündükleri, sosyal bilgiler ve diğer branş öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun da 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı kanaatinde oldukları bulgusu elde edilmiştir. "Yorum yok" diyen öğretmen sayısının da azımsanmayacak bir çoğunlukta olduğu bulgusuna erişilmiştir.

Matematik ve BÖTE öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu etkileyeceği; Fen bilgisi, sosyal bilgiler ve diğer branş öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun da 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumsuz etkileyeceği düşüncesinde oldukları bulgusuna erişilmiştir. Katılımcılar arasında en fazla sayıya sahip olan Sınıf öğretmenlerinden ise, 88 kişi mesleki doyumlarının olumlu etkileneceğini, 81 kişinin olumsuz etkileneceğini düşündükleri ve 105 kişinin de "kararsızım" şeklinde cevap verdikleri bulgusuna erişilmiştir. Elde edilen önemli bir bulgu bu soruya tüm branşlarda öğretmenlerin önemli bir çoğunluğunun (226 kişi) "kararsızım" şeklinde cevap vermeleridir.

Tabloda da görüldüğü üzere, özellikle Sınıf, Fen bilgisi, Sosyal bilgiler, Türkçe ve Diğer öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun ve Matematik öğretmenlerinin önemli bir kısmının 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadığı bulgusuna erişilmiştir.

Fen bilgisi, Sosyal bilgiler ve Diğer branş öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu, Matematik öğretmenlerinin ise büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinden 116 kişinin olumsuz, 99 kişinin olumlu bir tutuma sahip olduğu, 59 kişinin ise "kararsızım" şeklinde cevap verdiği bulgusuna erişilmiştir.

Tablodan da görüldüğü üzere, katılımcıların çok az bir kısmının (64 kişi) 4+4+4 eğitim sistemini "bilimsel" olarak kabul ettikleri bulgusuna erişilmiştir.. Özellikle Matematik, Fen bilgisi, Sosyal bilgiler, Türkçe, BÖTE ve Diğer branş öğretmenlerinin çok azının bilimsel buldukları, önemli bir çoğunluğun ya ideolojik veya hem bilimsel hem de ideolojik buldukları saptanmıştır.

6. SED Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin görev yapılan okulun bulunduğu bölgenin sosyoekonomik özellikleri açısından değişip değişmediği veya okulun bulunduğu bölgenin sosyoekonomik düzeyinin öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.7 SED Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

		ALT SED	ORTA SED	ÜST SED	Toplam
Kalıcalık	Evet	71	88	20	179
	Hayır	174	144	38	356
	Yorum yok	0	0	0	0
Kutuplaşma	Evet	78	62	21	161
	Hayır	88	95	21	204
	Yorum yok	79	75	16	170
Doymu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	49	76	23	148
	Olumsuz Etkiler	97	44	20	161
	Kararsızım	99	112	15	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	158	124	30	255
	Sorun Yaşamamaktayım	37	36	6	79
	Kararsızım	50	72	22	144
Tutum	Olumsuz	125	82	29	256
	Olumlu	58	77	17	152
	Kararsızım	42	73	12	127
Sistem	Bilimseldir	16	46	2	64
	İdeolojiktir	99	64	31	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	75	80	18	173
	Fikrim yoktur	55	42	7	104

Tabloda da görüldüğü üzere katılımcı öğretmenlerden ALT SED ve ORTA SED bölgelerinde görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağını düşünürken, ÜST SED bölgesinde görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun da 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olacağını düşündükleri bulgusuna erişilmiştir.

Alt sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerden 78 kişi 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağını, 88 kişinin kutuplaşmaya yol açmayacağını düşündükleri ve 79 kişinin "yorum yok" diye cevap verdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Orta sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerden 62 kişi kutuplaşmaya yol açacağını, 95 kişi kutuplaşmaya yol açmayacağını belirtirken 75 kişi de yorum yok" diye cevap vermiştir. Üst sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerden 21 kişi kutuplaşmaya yol açacağını, aynı şekilde 21 kişi kutuplaşmaya yol açmayacağını belirtirken, 16 kişi "yorum yok" diye cevap vermişlerdir.

Alt sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerin çok az bir kısmı (49 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu etkileyeceğini düşünürken, 99 kişi "kararsızım şeklinde cevap vermiş, 97 kişi de olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Orta sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerin çok azı (44 kişi) 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumsuz etkileyeceğini düşünürken, 76 kişi olumlu etkileyeceğini belirtmiş ve 112 kişi "kararsızım" şeklinde cevap vermişlerdir. Üst sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenler, toplamda katılımcılar arasında yaklaşık %11'lik (58 kişi) bir orandadır. Bu kişilerden 23'ü olumlu etkileyeceğini, 20'si olumsuz etkileyeceğini belirtmiş, ve 15'i de "kararsızım" şeklinde cevap vermiştir.

Tablodan da görüldüğü üzere, hem, alt, hem orta hem de üst sosyoekonomik çevrelerde görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıkların belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Alt ve orta sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerden birbirine yakın sayıda kişi, sorun yaşadığını belirtmiştir. Üst sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenlerden 6 kişi 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

Tablodan da görüldüğü üzere, her üç farklı sosyoekonomik çevrede görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip oldukları bulgusuna erişilmiştir.

Tablodan da görüldüğü üzere, alt ve üst sosyoekonomik çevrelerde görev yapan öğretmenlerin çok az bir kısmının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel bulduğu, büyük bir çoğunluğunun ideolojik olduğunu düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca hem bilimsel hem de ideolojik bulan öğretmen sayısının her üç farklı çevrede de önemli bir sayıda olduğu bulgusuna erişilmiştir. Yine "fikrim yok" diyen öğretmen sayısının hem alt hem üst sosyoekonomik çevrelerde "bilimseldir" diyen öğretmen sayısından daha fazla olduğu bulgusuna erişilmiştir.

7. Hizmet Yılı Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular ve Yorum

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerinin hizmet yılı açısından değişip değişmediği veya hizmet yılının öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir değişken olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo.8 Hizmet Yılı Değişkenine Göre Öğretmenlerin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri

Kalıçlık		1- 5 YIL	6 -10 YIL	11-15 YIL	16- 20 YIL	21 YIL VE ÜZERİ	Toplam
	Evet	46	40	46	11	36	179
	Hayır	139	115	57	17	28	356
	Yorum yok	0	0	0	0	0	0
Kutuplaşma	Evet	62	58	27	3	11	161
	Hayır	70	39	49	12	34	204
	Yorum yok	53	58	27	13	19	170
Doyumu Etkileme Düzeyi	Olumlu Etkiler	32	37	44	8	27	148
	Olumsuz Etkiler	55	55	27	8	16	161
	Kararsızım	98	63	32	12	21	226
Sorun Yaşama Durumu	Sorun Yaşamaktayım	114	100	52	13	33	312
	Sorun Yaşamamaktayım	25	18	17	5	14	79
	Kararsızım	46	37	34	10	17	144
Tutum	Olumsuz	100	89	36	12	19	256
	Olumlu	39	30	46	10	27	152
	Kararsızım	46	36	21	6	18	127
Sistem	Bilimseldir	19	2	22	7	14	64
	İdeolojiktir	67	79	22	13	13	194
	Hem bilimsel hem ideolojiktir	71	42	38	1	21	173
	Fikrim yoktur	28	32	21	7	16	104

Tablodan da görüldüğü üzere, 21 yıl ve üzeri hizmet yılı olan öğretmenler dışındaki diğer tüm hizmet yıllarındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı kanaatinde oldukları bulgusuna erişilmiştir.

6-10 yıl arasında hizmet yılı olan öğretmenlerin dışındaki diğer tüm hizmet yılları aralığındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açamayacağını düşündükleri bulgusuna erişilmiştir. Tüm hizmet yıllarında öğretmenlerin önemli bir sayıda kutuplaşmaya yol açma konusunda "yorum yok" diye cevap verdikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablodan da görüldüğü üzere, 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenlerin mesleki doyumlarını etkileme boyutunda, hemen hemen tüm hizmet yıllarındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla "kararsızım" düzeyinde cevap verdikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

1-5 yıl hizmeti olan öğretmenlerden 114 kişi, 6- 10 yıl hizmeti olanlar 100 kişi, 11- 15 yıl hizmeti olanlardan 52 kişi, 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerden 13 kişi ve 21yıl ve üzeri hizmeti olan öğretmenlerden 33 kişinin 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

1-5 yıl, 6-10 yıl ve 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca 11-15 yıl ile 20 yıl ve üzeri hizmeti olan öğretmenlerin ise büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Tüm hizmet yıllarında öğretmenlerin önemli bir yüzdesinin de 4+4+4 eğitim sistemine karşı tutum geliştirmede "kararsız" kaldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablodan da görüldüğü üzere, 1-5 yıl, 6- 10 yıl ve 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin çok azının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel buldukları, bu hizmet yıllarındaki öğretmenlerin daha çok ideolojik bulduğu bulgusuna erişilmiştir. Diğer taraftan 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin dışındaki diğer hizmet yıllarındaki öğretmenlerin önemli bir yüzdesinin de 4+4+4 eğitim sistemini

hem de yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıklarını belirttikleri saptanmıştır. Aynı şekilde öğretmenlerin yarısından fazlasının ve yöneticilerin yaklaşık üçte birinin 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Hem sorun yaşama hem de tutum açısından öğretmen ve yöneticilerin benzer yargılara sahip oldukları söylenebilir. Şahin ve Akbaba (2014) tarafından yapılan çalışmada yönetici ve öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemi hakkında olumsuz bir kanaate sahip olmalarının fiziki alt yapının yeterliliğine bağlı olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen ve yöneticilerin çok az bir kısmı 4+4+4 eğitim sisteminin bilimsel olduğunu düşünürken, 179 öğretmen ve 15 yönetici de ideolojik olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yaklaşık üçte biri hem bilimsel hem ideolojik bulurken, yöneticilerin yaklaşık yarısı da aynı yargıya sahiptir. Ayrıca bu konuda fikrim yok diyen öğretmen ve yönetici sayısının da oldukça az oranda kaldığı belirlenmiştir.

Hem ilkokul (175 kişi) hem de ortaokul (181 kişi) öğretmenlerinin yaklaşık üçte ikisinin 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı, üçte birinin de kalıcı olacağı düşüncesinde oldukları belirlenmiştir. 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açma konusunda hem ilkokul hem ortaokul öğretmenlerinin ortak bir kanaate olmadıkları saptanmıştır. Bu soruda ilkokul öğretmenlerinin yaklaşık %42'si 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesinde iken, ortaokul öğretmenlerinin üçte biri bu düşüncede olduğunu belirtmiştir. Hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumu etkileme açısından birbirine yakın yüzdelerle görüş belirttikleri, ancak her iki kademedeki öğretmenlerden önemli bir çoğunluğun mesleki doyumu etkileme gücü açısından "kararsızım" düşüncesinde oldukları saptanmıştır.

Sorun yaşama ile ilgili soruya hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerinin büyük bir çoğunlukla (164 ilkokul ve 148 ortaokul öğretmeni) "sorun yaşadıklarını", çok azının (toplamda 79 öğretmen) sorun yaşamadığını belirttikleri saptanmıştır. Buna göre; hem ilkokul hem de ortaokul düzeyinde 4+4+4 eğitim sistemini uygulamada öğretmenlerin sorun yaşadıkları ve bunun öğretmen görüşlerine yansıdığı söylenebilir. Hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu, 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olan öğretmen sayısının her iki kademe de yarı yarıya olduğu saptanmıştır. Hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerinin çok az bir kısmının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel bulmasına karşın her iki kademe öğretmenlerinin önemli bir 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik bulduğu saptanmıştır. Aynı şekilde hem bilimsel hem de ideolojik bulan öğretmen sayısının her iki kademe de önemli bir oranda olduğu saptanmıştır. Bu sonuçtan hareketle, öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemini her halükarda ideolojik buldukları, ancak ideolojik olmanın yanında bilimsel bir yönünün de olduğunu düşünen önemli bir öğretmen kitlesinin olduğu söylenebilir.

EĞİTİM-BİR-SEN ve TÜRK EĞİT-SEN'e üye olan öğretmenlerin yarısından fazlası, EĞİTİM-SEN ve HİÇBİRİ diyen öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı düşüncesinde oldukları saptanmıştır. EĞİTİM BİR-SEN'e üye olan öğretmenlerin yarısından fazlasının 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağı düşüncesinde olduğu saptanmıştır. Diğer taraftan EĞİTİM-SEN'e üye olan öğretmenlerin yaklaşık yarısı ve TÜRK EĞİTİM-SEN'e üye olan öğretmenlerin ve hiçbir sendikaya üye olmadığını belirten öğretmenlerin yaklaşık üçte biri 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı düşüncesinde oldukları saptanmıştır. EĞİTİM BİR-SEN'e üye öğretmenlerin önemli bir kısmının 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu yönde etkileyeceğini düşünmesine karşın, EĞİTİM -SEN ve TÜRK EĞİTİM-SEN'e üye öğretmenlerin çok azı ile HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin yine çok azının 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu yönde etkileyeceğini düşündükleri saptanmıştır. Ayrıca 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki

doyumlarını olumsuz etkileyeceğini düşünen öğretmen oranının tüm sendikalarda azımsanmayacak bir oranda olduğu saptanmıştır. Bu sonuçtan hareketle, 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenlerin mesleki doyumlarını olumlu yönde etkilemesinde üye olunan sendika faktörünün önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Bütün sendikalara mensup öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıkları saptanmıştır. 4+4+4 eğitim sisteminin uygulanmasında sorun yaşadığı bütün sendika mensupları tarafından kabul edilen ortak bir gerçek olduğu söylenebilir. EĞİTİM BİR-SEN'e üye öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olmasına karşın, EĞİTİM-SEN ve TÜRK EĞİTİM-SEN'e üye olan öğretmenler ve HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğu saptanmıştır. Tüm sendikalara üye olan öğretmenlerin çok azının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel olarak kabul ettikleri özellikle EĞİTİM-SEN ve TÜRK EĞİTİM-SEN'e üye olan öğretmenler ve HİÇBİR sendikaya üye olmayan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik olarak kabul ettikleri belirlenmiştir.

Yukarıdaki sonuçlardan hareketle, öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine yaklaşımlarının belirlenmesinde üye olunan sendika faktörünün belirleyici bir değişken olduğu ve katılımcıların üyesi oldukları sendikanın görüş ve amaçları doğrultusunda 4+4+4 eğitim sistemine karşı görüş geliştirdikleri söylenebilir. Nitekim, sendikaların yayınları ve basın açıklamalarından da benzer yaklaşım ve değerlendirmeler bulmak mümkündür. Eğitim-Bir-Sen 4+4+4 Kesintili Eğitim olarak bilinen kanun teklifinin eğitim sisteminden vesayetçi dayatmaların temizlenmesine aracılık edecek yasal düzenlemeye dönüşmesine ve milletin talebi doğrultusunda demokratik, özgürlükçü ve sivil aklın ürünü bir eğitim sistemi modelinin hayata geçirilmesi olarak kabul etmektedir (Eğitim-Bir-Sen, 2012). TÜRK -EĞİTİM SEN, tarafından yapılan yazılı basın açıklamasında 4+4+4 12 yıllık zorunlu eğitimin hem olumlu hem de olumsuz yönlerine değinilmiştir: Buna göre okul öncesi eğitim önemini yitirmiştir, norm fazlası 5. sınıf öğretmenlerin istihdamı ve dağıtımında sorunlar yaşanmaktadır. Branş öğretmenlerinde açık yaşanacaktır. 4. sınıftan sonra açık öğretim yaklaşımı özellikle kız çocukları için istenmedik sorunlar yaratabilir. Olumlu bir tarafı da meslek liselerine yapılan katsayı haksızlığını ortadan kaldırmasıdır. (www.turkegitimsen.org.tr/konsol/upload/doc/12yillikegitim.doc.) EĞİTİM-SEN tarafından yapılan 4+4+4 12 yıllık kesintili zorunlu eğitimin ırkçı, gerici, piyasacı bir eğitim anlayışı getireceği iddia edilmiştir. (http://www.egitimsen.org.tr/ekler/da6a42df7090476_ek.pdf?tipi=2&turu=X&sube=0).

Sendikaların farklı bakış açılarıyla yeni eğitim sistemini eleştirmeleri değişimi kabullenme veya reddetme tepkisiyle açıklanabilir. Bu kabullenme / reddetme tepkisi, eğitim sistemindeki değişimin sosyal, kültürel, politik, ekonomik yönleriyle karmaşık bir süreç olması (Huczeynski ve Buchanan, (1991) ve bu sürecin olumlu olumsuz sonuçlar doğuracak bir yapıda olmasıyla açıklanabilir (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1995). Dolayısıyla 4+4+4 12 yıllık kesintili zorunlu eğitimin olumlu sonuçlar doğuracağını düşünen Eğitim -Bir Sen üyelerinin kabullenme yönünde bir algıya sahip oldukları, ancak olumsuz sonuçlar doğuracağı kanaatinde olan Eğitim -Sen üyelerinin reddetme yönünde bir algıya sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe ve diğer branş öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağını düşünmesine karşın matematik öğretmenlerinin yaklaşık yarısından fazlasının kalıcı olacağını düşündükleri belirlenmiştir. Sınıf, Fen Bilgisi, Matematik ve Türkçe öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağını düşünmesine karşın, sosyal bilgiler ve diğer branş öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açacağı kanaatinde oldukları saptanmıştır. Matematik ve BÖTE öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin mesleki doyumlarını olumlu etkileyeceği; sınıf öğretmenliği, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe ve diğer branş öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim

sisteminin mesleki doyumlarını nasıl etkileyeceği konusunda "kararsızım" düzeyinde kaldıkları saptanmıştır. Özellikle Sınıf, Fen bilgisi, Sosyal bilgiler, Türkçe ve Diğer öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu ve Matematik öğretmenlerinin önemli bir kısmı 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Başar (2013) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin ilkökula başladıkları dönemde kalem tutma, satır aralığına yazma, sesleri yazım yönüne göre doğru yazma, tahtayı kullanma becerilerinde sorunlar yaşadıkları, ancak sene sonuna doğru okuma yazma sorununun aşıldığı belirlenmiştir. Aykaç ve diğerleri (2014) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin yeni uygulamaya 4+4+4 uygulamasına ilişkin görüşlerinin olumsuz yönde olduğu belirlenmiştir. Fen bilgisi, Sosyal bilgiler ve Diğer branş öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olmasına karşın, Matematik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu saptanmıştır. Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinden yaklaşık %40 civarında bir grubun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olmasına karşın yine %40 civarında bir grubun 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu saptanmıştır. Buna göre, 4+4+4 eğitim sistemine karşı tutum geliştirmede öğretmenlerin branşlarının önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Özellikle Matematik, Fen bilgisi, Sosyal bilgiler, Türkçe, BÖTE ve Diğer branş öğretmenlerinin çok azının 4+4+4 eğitim sistemini "bilimsel" olarak kabul ettikleri, büyük bir çoğunluğun ya ideolojik veya hem bilimsel hem de ideolojik buldukları saptanmıştır. Öğretmenlerin branşları her ne olursa olsun 4+4+4 eğitim sistemini daha çok siyasi bir reform olarak kabul ettikleri söylenebilir. Şahin ve Akbaba (2014) tarafından yapılan çalışmada kesintili zorunlu eğitim sistemi hakkında sınıf öğretmenlerinin, branş öğretmenlerine göre daha olumsuz görüş bildirdikleri belirlenmiştir.

ALT SED ve ORTA SED bölgelerinde görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağını düşünmesine karşın, ÜST SED bölgesinde görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun da 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olacağını düşündükleri saptanmıştır. Hem alt, hem orta hem de üst sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yaptığını belirten öğretmenler birbirine yakın oranlarla 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağını belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlardan hareketle, 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcılığı açısından öğretmenlerin görev yaptığı okulun bulunduğu bölgenin sosyoekonomik çevresinin önemli bir değişken olmasına karşın, 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açıp açmayacağı hususunda önemli bir değişken olmadığı söylenebilir.

Her üç farklı sosyoekonomik çevrede görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun hem 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadıklarını hem 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olduklarını hem de 4+4+4 eğitim sistemini ideolojik bulduklarını dile getirdikleri saptanmıştır.

21 yıl ve üzeri hizmet yılı olan öğretmenler dışındaki diğer tüm hizmet yıllarındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı kanaatinde oldukları saptanmıştır. 6-10 yıl arasında hizmet yılı olan öğretmenlerin dışındaki diğer tüm hizmet yılları aralığındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kutuplaşmaya yol açmayacağını düşündükleri belirlenmiştir. Tüm hizmet yılı kademelerinde öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sisteminin öğretmenlerin mesleki doyumlarını etkileme boyutunda, "kararsızım" düzeyinde kaldıkları saptanmıştır. Ayrıca tüm hizmet kademelerindeki öğretmenlerin büyük bir 4+4+4 eğitim sistemini uygularken sorun yaşadığını düşündüğü belirlenmiştir.

1-5 yıl, 6-10 yıl ve 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumsuz bir tutuma sahip olmasına karşın 11-15 yıl ile 20 yıl ve üzeri hizmeti olan öğretmenlerin ise büyük bir çoğunlukla 4+4+4 eğitim sistemine karşı olumlu bir tutuma sahip olduğu belirlenmiştir.

1-5 yıl, 6- 10 yıl ve 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin çok azının 4+4+4 eğitim sistemini bilimsel buldukları, bu hizmet yıllarındaki öğretmenlerin daha çok ideolojik buldukları saptanmıştır. Diğer taraftan 16-20 yıl hizmeti olan öğretmenlerin dışındaki diğer hizmet yıllarındaki öğretmenlerin önemli bir yüzdesinin 4+4+4 eğitim sistemini hem bilimsel hem de ideolojik olarak buldukları belirlenmiştir.

Yapılan alan yazın taramasında 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili yapılmış araştırma sayısının çok az olduğu ve sendikalar tarafından hazırlanmış çok az sayıda raporla sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Akpınar ve Diğerleri (2012) tarafından yapılan çalışmada 4+4+4 eğitim sisteminin karşıt bir program olarak değerlendirilemeyeceği, mevcut programın ıslahı olarak kabul edilebileceği vurgulanmıştır. Aynı çalışmada 4+4+4 eğitim sisteminin sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim uygulamasının mesleki eğitimin önünü açma ve fırsat eşitliğini sağlamayı amaçladığı dile getirilmiştir. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılan çalışmada 4+4+4 uygulamasını olumlu, doğru, yararlı şeklinde değerlendiren yöneticiler, bazı eksiklikler ve yöntem yanlışlığına dikkat çekmişlerdir. Aynı çalışmada uygulamanın kesintili olmasının doğru fakat bu kesintinin 5+3+4 olmasına ve okula başlama yaşınının 72 ay olması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Uygulamayı olumsuz olarak değerlendiren katılımcılar; özde kişilerin farklı ilgi alanlarına göre eğitilmesinin doğru fakat uygulamanın sadece İmam Hatip Liseleri ile sınırlandırılmış olmasının tarafsız bir eğitim-öğretim anlayışına gölge düşürdüğünü belirtmişlerdir.

Yukarıda elde edilen sonuçlar Siirt ili merkez ilçesinde görev yapan tüm sınıf ve branş öğretmenlerinin örneklemini oluşturabilecek bir sayıdaki öğretmen kitlesinin (535 kişi) 4+4+4 eğitim sistemini hakkındaki görüşlerini yansıtmaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- 4+4+4 eğitim sistemi tüm parti ve sendikaların uzlaşabileceği bir şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.
- Sosyoekonomik düzeyi zayıf olan çevrelerdeki okullar ve bu okullarda görev yapan öğretmenler 4+4+4 eğitim sisteminin daha etkili bir şekilde işleyebilmesi için desteklenmelidir.
- 4+4+4 eğitim sisteminin eğitim camiasında ve kamu vicdanında siyasi ve ideolojik olduğuna ilişkin şüpheleri giderici çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sisteminin kalıcı olmayacağı kanaatinde olduğu saptanmıştır. Artık kısa vadeli veya günü kurtarmaya dönük eğitim reformlarından vazgeçip sürekli / kalıcı ama dinamik yapıya sahip bir eğitim sistemi oluşturma anlayışı kabullenmelidir.
- 4+4+4 eğitim sistemini uygulamada katılımcı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun sorun yaşadığı belirlenmiştir. Bir an önce öğretmenlerin yaşadığı sorunların neler olduğu ve bu sorunların kaynağı tespit edilmeli ve çözüm önerileri geliştirilmelidir.
- Öğretmenlerin önemli bir çoğunluğunun 4+4+4 eğitim sistemi hakkında olumsuz bir tutuma sahip olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin verimliliklerini olumsuz bir şekilde etkileyebilecek olan bu durumun sebepleri ve çözüm önerileri araştırılmalı.
- Öğretmenlerin önemli bir çoğunluğunun bu sistemi uygularken sorun yaşadığı düşüncesinde oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin hangi konularda sorun yaşadıkları başka bir araştırmada ele alınabilir.

- Bu çalışma öğretmenlere 4+4+4 eğitim sistemi hakkında yöneltilmiş çoktan seçmeli sorularla sınırlı kalmaktadır. 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin gerek görüşme gerekse gözleme dayalı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- AKPINAR, B., DÖNDER, A., YILDIRIM, B. ve KARAHAN, O., (2012). Eğitimde 4+4+4 Sisteminin (Modelinin) Karşıt Program Bağlamında Değerlendirilmesi, M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 36, 25 -39.
- AYKAÇ, N. ve diğ. (2014). İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin 4+4+4 Uygulaması Sonucunda Yaşadıkları Sorunların Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi, **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic** Volume 9/2 Winter 2014.
- BALCI, A., (2009). Sosyal Bilimlerde Araştırma, Ankara: Pegem Akademi.
- BAŞAR, M. (2013). 60-66 Ay Aralığında İlkokula Başlayan Öğrencilerin Kişisel Öz Bakım ve İlk Okuma -Yazma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic** Volume 8/8 Summer 2013
- BORA, V. (2012). *Kız Çocuklarının Zorunlu Eğitim Sonrası Ortaöğretime Devam Etmeme Nedenleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. ve diğ. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Pegem Akademi.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- EĞİTİM-BİR-SEN. (2012). 4+4+4 *Yeni Eğitim Sistemi Ne Getiriyor? Neler Olmalı?* Erişim: 16 Aralık 2012, <http://www.egitimbirsen.org.tr>.
- HUCZYNSKI, A. and BUCHANAN. D., (1991). *Organizational Behaviour*. New York: Prentice Hall International (UK) Ltd..
- KARASAR, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB, (2012). *12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular – Cevaplar*. 16 Aralık 2012, <http://www.meb.gov.tr>.
- MEMİŞOĞLU, S. ve P. İSMETOĞLU, M. (2013). Zorunlu 4+4+4 Uygulamasına İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching), Yıl 2013, Cilt 2, Sayı 2, ISSN:2149 9199
- SABUNCUOĞLU, Z. Tüz, M. (1995). *Örgütsel Psikoloji*, Bursa: Ezgi Yayınları.
- ŞAHİN, H. O., ve AKBABA, A. (2014). Zorunlu Öğretimin 4+4+4 = 12 Yıl Olmasıyla İlgili Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri (Van İli Örneği), **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic** Volume 9/5 Spring 2014.

www.turkegitimsen.org.tr/konsol/upload_doc/12yillikegitim.doc

http://www.egitimsen.org.tr/ekler/da6a42df7090476_ek.pdf?tipi=2&turu=X&sube=0

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

EPÇAÇAN, C., Bazı Değişkenler Açısından İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/3 Winter 2015, p. 387-408, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7754>, ANKARA-TURKEY